

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота
на тему: Лінгвостилістичні засоби репрезентації образу жінки-політика в
англійськомовному і українськомовному політичному дискурсі

Студентки групи Па 10-20
факультету германської філології і перекладу
денної форми здобуття освіти
спеціальності 035 філологія
Піневської Катерини Русланівни

Науковий керівник:
док. філол. наук, проф.
Ізотова Н.П.

Національна шкала:
Кількість балів:
Оцінка ЄКТС :

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-ПОЛІТИКА В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	6
1.1. Засоби репрезентації образу жінки-політика.....	6
1.2. Аналіз прикладів репрезентації образу жінки-політика.....	8
Висновки до розділу 1.....	10
РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-ПОЛІТИКА В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	11
2.1. Лінгвостилістичні засоби репрезентації образу жінки-політика.....	11
2.2. Аналіз прикладів маніфестації образу жінки-політика.....	12
2.3 Порівняння лінгвостилістичних засобів вербалізації образу жінки-політика в англійськомовному і українськомовному політичному дискурсі.....	13
Висновки до розділу 2.....	16
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	18

ВСТУП

Представлення жінки-політика в політичному дискурсі є актуальною та складною проблемою, оскільки вона пов'язана з різними соціальними, культурними та політичними контекстами. Український та англійський дискурс використовують різноманітні лінгвостилістичні засоби для репрезентації жінок-політиків, які можуть мати як позитивну, так і негативну спрямованість. Такі засоби можуть включати в себе лексику, граматику, стереотипи, іронію, сарказм та гумор.

У даному дослідженні буде проведений аналіз основних лінгвостилістичних засобів, які використовуються українським та англійським дискурсами для репрезентації жінок-політиків, а також будуть розглянуті особливості їх використання та вплив на формування гендерних стереотипів та уявлень про жінок у політиці.

Актуальність теми: Жінки стали більш активною групою в політиці та почали займати високі посади у різних країнах. Однак, їх представлення в засобах масової інформації, політичних дебатах, рекламі та інших дискурсах може відрізнятися від представлення чоловіків-політиків.

Таке представлення може містити стереотипи, дискримінацію та нерівність, що може вплинути на сприйняття громадськістю та політичний успіх жінок-політиків. Тому, дослідження лінгвостилістичних засобів репрезентації образу жінки-політика в англійському та українському дискурсі є важливим для розуміння та покращення гендерної рівності в політичній сфері.

Об'єкт дослідження: лінгвостилістичні засоби репрезентації образу жінки-політика в англійськомовному та українськомовному дискурсі. Тобто, об'єктом аналізу є мовні засоби та структури, що використовуються для створення образу жінки-політика, такі як лексика, граматики, стилістичні прийоми та візуальні елементи. Ці засоби можуть включати як стереотипні

висловлювання та негативні оцінки, так і позитивні характеристики, що відображаються в мовному використанні.

Предмет дослідження: лінгвостилістичні засоби, які використовуються в англійському та українському дискурсах для репрезентації образу жінки-політика. Аналізуються особливості використання лексичних, граматичних, стилістичних та візуальних засобів, які впливають на сприйняття та інтерпретацію ролі жінки в політичному житті, а також можуть впливати на формування стереотипів та упереджень щодо жінок-політиків. Дослідження має на меті з'ясувати, які лінгвостилістичні засоби використовуються для підсилення або послаблення ролі жінки в політичному житті, а також для впливу на ставлення громадськості до жінок у політиці.

Мета дослідження: дослідження лінгвостилістичних засобів репрезентації образу жінки-політика в англійському та українському дискурсах є аналіз та опис таких засобів з метою виявлення та розуміння того, яким чином жінки-політики відображаються в мові та які стереотипи використовуються для їх опису. Дослідження таких лінгвостилістичних засобів допоможе зрозуміти соціально-культурні та політичні відношення до жінок у політичній сфері в країнах, де діє англійська та українська мови. Крім того, таке дослідження може сприяти розвитку більш гендерно-рівноправного суспільства та усуненню стереотипів щодо жінок-політиків.

Завдання дослідження:

- Охарактеризувати основні лінгвостилістичні засоби, що використовуються в англійському дискурсі для репрезентації жінки-політика
- Проаналізувати зразків текстів, що використовуються для репрезентації жінки-політика в англійському дискурсі
- Проаналізувати основні лінгвостилістичні засоби, що використовуються в українському дискурсі для репрезентації жінки-політика
- Проаналізувати зразків текстів, що використовуються для репрезентації жінки-політика в українському дискурсі

- Порівняти знаходження з аналізу лінгвостилістичних засобів в англійському та українському дискурсах

Структура роботи: Робота складається зі вступу трьох розділів, п'яти підрозділів, висновку та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 19 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-ПОЛІТИКА В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Засоби репрезентації образу жінки-політика

У англійському дискурсі для репрезентації жінки-політика використовуються різноманітні лінгвостилістичні засоби. Основні з них такі (Заборовська, 2019, с. 159).

1. Вживання епітетів та прикметників, що мають стосунок до зовнішності жінки-політика. Часто вживаються такі слова, як "приваблива", "стильна", "елегантна", "приваблива", "сексуальна". Ці слова можуть мати як позитивне, так і негативне забарвлення, залежно від контексту та інтонації.

2. Використання прізвища жінки-політика замість її імені. Це може створювати відчуття дистанції між політиком та аудиторією, а також підкреслювати її роль у суспільстві. Також це може бути пов'язано зі стереотипами про те, що жінки повинні бути "менш домінантними" в порівнянні з чоловіками.

3. Використання "прізвиськ" для жінок-політиків. Ці прізвиська можуть мати різне забарвлення, від позитивного до негативного. Наприклад, Гіллари Клінтон була часто називана "королевою Крिमсону" (Crimson Queen) заради своєї прихильності до червоного кольору у своїй політичній кампанії, тоді як Тереза Мей була називана "залізною леді" (Iron Lady) заради своєї сильної волі та політичної енергії.

4. Використання стереотипів щодо жінок та їх ролі у суспільстві. Такі стереотипи можуть включати погляди про те, що жінки менш компетентні, менш сильні, менш домінантні, менш амбітні та менш здатні приймати рішення, порівняно з чоловіками. В англійському дискурсі такі стереотипи можуть відображатись у вживанні певних слів та фраз, наприклад, "weak", "emotional", "bossy", "hysterical", "too aggressive" тощо. Ці слова можуть бути

використані для опису жінок-політиків, зокрема для зменшення їх авторитету та компетентності.

Використання відмінної лексики та граматики для жінок-політиків. У деяких випадках англійський дискурс може використовувати специфічні форми та конструкції мови для жінок-політиків, наприклад, вживання "Ms." замість "Mrs." або "Miss", частіше вживання імені замість прізвища, або вживання форми дієслова з закінченням "-ing" замість "-ed", щоб описати дії жінок-політиків, що можуть розглядатися як більш "жіночні" або "емоційні".

Використання візуальних елементів для репрезентації жінок-політиків. В англійському дискурсі часто використовуються фотографії та відео для репрезентації жінок-політиків. Ці елементи можуть бути використані для підкреслення зовнішнього вигляду жінок-політиків, їхнього стилю, а також для зображення їхньої поведінки та манери мовлення (Гудз, 2020, р. с.51).

Узагальнюючи, можна сказати, що у англійському дискурсі для репрезентації жінок-політиків часто використовуються стереотипи, специфічна лексика та граматика, а також візуальні елементи. Ці засоби можуть використовуватися для підсилення або позитивного, так і негативного образу жінки-політика. Однак, в останні роки в англійському дискурсі можна помітити збільшення кількості репрезентацій жінок-політиків у більш позитивному світлі, що свідчить про певну зміну у сприйнятті суспільством жінок у політиці. Однак, ще є багато роботи щодо усунення стереотипів та побудови більш рівноправного та рівностільного суспільства.

1.2. Аналіз прикладів репрезентації образу жінки-політика

В англійському дискурсі, зокрема в політичному, жінка-політик може бути представлена різними засобами, які часто відображають стереотипні уявлення про жіночу роль у суспільстві.

Одним з часто використовуваних засобів є зосередження уваги на зовнішності жінки-політика та її одязі, зокрема на взутті. Наприклад, у 2016 році, під час кампанії на посаду президента США, з'явилися коментарі про "неліпкий" вигляд кандидатки в президенти Хіллари Клінтон і про те, що вона "виглядає як бабуся" у своїх білих туфлях. (Стамбол, 2021, с. 187-199)

Іншим засобом є використання стереотипних уявлень про жіночу роль, таких як "м'якість" та "емоційність", щоб зменшити її авторитет як політика. Наприклад, у 2016 році, під час дебатів між Хіллари Клінтон і Дональдом Трампом, Трамп використав слова "сантиментальна" та "слабка" щодо позиції Клінтон на питання імміграції. (Венгер, 2019, с. 92-101)

Також можна відзначити використання метафор та ідіом, що пов'язані з жіночою роллю в суспільстві. Наприклад, вислів "пройти крізь скло" (glass ceiling) відображає стереотип, що жінки не можуть просунутися на вищі посади через скло якогось виду бар'єру.

Зокрема, у засобах масової інформації можна відзначити використання "двоїстого стандарту" у відношенні до жінок-політиків, зокрема щодо їх вигляду та вмінь. Також можна відзначити використання слів, які мають стереотипний гендерний підтекст. Наприклад, слова "скромна" та "ніжна" часто використовуються для опису жінок-політиків, в той час як їхні чоловічі колеги можуть бути описані як "сильні" та "рішучі". (Стяжкіна, 2020, с. 151-161)

Крім того, можна відзначити використання "мови тіла" для репрезентації жінок-політиків у засобах масової інформації. Наприклад, зображення жінок-політиків у позах, що вказують на їхню невпевненість, можуть поширюватись, щоб підкреслити їхню неспроможність впоратися зі своїми завданнями.

Загалом, в англійському дискурсі можна відзначити використання різноманітних лінгвостилістичних засобів для репрезентації жінки-політика, які часто ґрунтуються на стереотипах та дискримінації(Лукаш, 2021, с. 455-465).

Висновки до розділу 1

Загальний аналіз лінгвостилістичних засобів, що використовуються в англійському дискурсі для репрезентації жінки-політика, показує, що їхнє використання часто пов'язане з відчуттям стереотипів та ролей статей. З одного боку, у репрезентації жінок-політиків використовуються деякі лінгвостилістичні засоби, які підсилюють їх вплив та авторитет, такі як вживання доречних слів, професійних термінів та академічного стилю мовлення. З іншого боку, існує використання стереотипів, які пов'язуються зі статевою приналежністю, наприклад, вживання слів, що вказують на фізичний вигляд та сімейний стан жінок-політиків. Однак, за останні роки спостерігається зміна відношення до репрезентації жінок-політиків в англійському дискурсі, що відображається у використанні більш прогресивних та гендерно-нейтральних термінів та формулювань.

РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-ПОЛІТИКА В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Лінгвостилістичні засоби репрезентації образу жінки-політика

Український дискурс використовує різноманітні лінгвостилістичні засоби для репрезентації жінки-політика. Деякі з них відображають стереотипні уявлення про жінок у політиці, тоді як інші засоби спрямовані на зміну цих уявлень.

Один з основних лінгвостилістичних засобів - це використання стереотипних ролей та стереотипних характеристик для жінок у політиці. Наприклад, жінки-політики можуть бути описані як "емоційні", "слабкі" або "нестійкі" - це уявлення про жінок, які не мають достатньої міцності, щоб здійснювати лідерство. На жаль, ці стереотипи можуть створювати перешкоди для жінок, які прагнуть досягнути успіху в політиці (Мазоренко, 2019, с. 136-143)

З іншого боку, український дискурс також використовує лінгвостилістичні засоби, які спрямовані на підвищення авторитету жінок-політиків. Наприклад, можуть бути використані такі слова, як "компетентна", "рішуча", "принципова", "професійна" та "розумна". Використання цих слів може допомогти змінити уявлення про жінок у політиці, надаючи їм авторитету та поваги.

Крім того, український дискурс може використовувати іронію, сарказм та гумор для репрезентації жінок-політиків. Це може бути як позитивним, так і негативним способом. Наприклад, можна використовувати іронічні коментарі для того, щоб показати, що жінки-політики мають ті самі якості, які мають чоловіки-політики, але їхні досягнення часто недооцінюються або спотворюються через гендерний стереотип (Куц, 2021, с. 197).

З іншого боку, сарказм та гумор можуть використовуватись для створення негативного образу жінки-політика, зокрема, для зниження її авторитету та гідності. Наприклад, можуть використовуватись гумористичні

шпильки, що спрямовані на фізичний вигляд чи персональні риси жінки-політика.

Український дискурс також може використовувати різні мовні засоби для створення гендерних стереотипів щодо жінок-політиків. Наприклад, можуть використовуватись слова та фрази, що пов'язані зі сферою домашнього життя, щоб підкреслити, що жінки не здатні успішно працювати у політиці. Такі стереотипи часто призводять до дискримінації та обмеження можливостей для жінок у цій сфері. (Пустова, 2019, с. 155-158)

2.2. Аналіз прикладів маніфестації образу жінки-політика

Для репрезентації жінки-політика в українському дискурсі використовуються різноманітні лінгвостилістичні засоби. Наприклад, у текстах можна знайти застосування стереотипів про жінок-політиків, таких як "несхожість" на політичне життя, їхню емоційність, неспроможність приймати рішення та недостатню компетентність. Це може бути досягнуто через використання метафор, прямих порівнянь, епітетів та інших лексико-семантичних засобів (Сімашова, 2019, с. 309-314).

Однак, також можна відзначити зростаючу кількість текстів, що спрямовані на боротьбу з такими стереотипами та пропагують позитивне ставлення до жінок-політиків, їхню компетентність та здатність приймати рішення. Такі тексти часто використовують позитивні метафори та епітети, а також стилістичні засоби, що підкреслюють активну та ефективну роль жінок у політичному житті.

У загальному, репрезентація жінки-політика в українському дискурсі ще не є повністю рівноправною та об'єктивною, але можна відзначити певні позитивні тенденції в цьому напрямку. (Маслова, 2020, с.39)

2.3. Порівняння лінгвостилістичних засобів вербалізації образу жінки-політика в англійськомовному і українськомовному політичному дискурсі

Аналіз лінгвостилістичних засобів у англійському та українському дискурсах може мати як спільні, так і відмінні риси.

Однією з найважливіших подібностей є те, що обидва дискурси мають свої особливості і традиції, що визначають стиль письма та мовлення. Лінгвостилістичні засоби в обох дискурсах використовуються з метою досягнення певного ефекту на аудиторію.(Капуста, 2019,с.114)

Однак, є певні різниці в тому, які лінгвостилістичні засоби використовуються в англійському та українському дискурсах. Наприклад, англійські дискурси можуть бути більш прямолінійними та лаконічними у використанні мовних засобів, тоді як українські дискурси можуть бути більш фігурними та образними використанням багатозначних слів та образів.

Іншою різницею може бути в тому, які лінгвостилістичні засоби вважаються відповідними для досягнення певної мети в англійському та українському дискурсах. Наприклад, використання іронії та гумору може бути більш поширеним у англійських дискурсах, тоді як українські дискурси можуть використовувати більше метафор та інших образів для передачі емоцій.(Кікоть, 2020, с.40-49)

Крім того, деякі лінгвостилістичні засоби можуть мати різні значення та ефекти в англійському та українському дискурсах. Наприклад, використання англійських слів та в українських дискурсах може мати різні наслідки. В англійському дискурсі використання англійських слів може здатися більш сучасним та прогресивним, тоді як українські дискурси можуть надавати перевагу використанню українських слів для підкреслення своєї національної ідентичності.

Крім того, культурні та історичні різниці між англійськомовними та українськомовними дискурсами можуть впливати на використання лінгвостилістичних засобів. Наприклад, українські дискурси можуть

використовувати більше алегорій та символів, що мають коріння в українській історії та культурі, тоді як англійські дискурси можуть бути більш насиченими інтернаціональними та універсальними символами.

Також слід зазначити, що різні дисципліни та типи дискурсів можуть вимагати різного використання лінгвостилістичних засобів, незалежно від мови. Наприклад, наукові статті можуть використовувати більше технічної мови та уникати використання образних слів та фраз, тоді як літературні твори можуть бути більш фігурними та багатими на метафори. (Лисюченко, 2020, с. 314-321)

Отже, порівняння знаходжень з аналізу лінгвостилістичних засобів в англійському та українському дискурсах може виявити спільні та відмінні риси використання лінгвостилістичних засобів. Врахування культурних, історичних та дисциплінарних контекстів може допомогти краще зрозуміти те, як і навіщо використовуються різні лінгвостилістичні засоби в цих двох мовних дискурсах.

Наприклад, можна порівняти використання метафор українських та англійських політичних дискурсів. Українські політики часто використовують метафори, пов'язані зі зброєю та війною, щоб підкреслити загрозу, яку становлять їхні політичні опоненти. Наприклад, можна почути такі метафори, як "війна проти корупції" чи "вогонь на зло". У англійських політичних дискурсах, з іншого боку, метафори можуть бути більш загальними та універсальними, наприклад, "міцність нашої демократії" чи "боротьба за справедливість". (Фроляк, 2021, с. 100-103)

Також можна порівняти використання ідіом та загальноживаних виразів у двох мовних дискурсах. Наприклад, український дискурс може бути більш насиченим ідіомами та фразеологізмами, що мають коріння в українській культурі та історії, такими як "крихітна доля" чи "кожен кулик своє болото хвалить". У англійському дискурсі, натомість, можна частіше почути загальноживані вирази, такі як "the ball is in your court" чи "let's cut to the chase". (Саволайнен, 2021, с. 614)

Отже, порівняння лінгвостилістичних засобів в англійському та українському дискурсах може допомогти краще зрозуміти культурні та історичні відмінності між цими мовними дискурсами, а також розкрити їхні спільні риси та особливості. Врахування лінгвостилістичних засобів допомагає зрозуміти, які слова, вирази та граматичні конструкції використовуються для досягнення певної мети в комунікації. Це може бути особливо важливо для перекладачів, які повинні знати, які слова та вирази найкраще передають ідеї та зміст з оригінального тексту в переклад. Також порівняння лінгвостилістичних засобів може бути корисним для лінгвістів та культурологів, які вивчають мову та культуру інших народів. (Лук'янченко, 2020, с. 61-65)

Висновки до розділу 2

Аналіз лінгвостилістичних засобів репрезентації образу жінки-політика в українському дискурсі показав, що такий образ часто асоціюється з характеристиками, які не завжди пов'язані з її професійними навичками та здібностями. Наприклад, часто використовуються описи зовнішності, поведінки та особистих рис, таких як "красива", "ніжна", "ввічлива", "неприйнятлива для політики". Такі описи можуть створювати стереотипи та дискредитувати жінок-політиків. Проте, також можна відзначити, що деякі лінгвостилістичні засоби використовуються для підкреслення успіхів та досягнень жінок-політиків, таких як "відданість", "відвага", "рішучість". Врахування таких дискримінаційних та позитивних аспектів допомагає краще зрозуміти спосіб, яким український дискурс репрезентує жінок-політиків та сприяє подальшому розвитку гендерної рівності в політиці.

Також порівняння використання лінгвостилістичних засобів в англійському та українському дискурсах показало, що ці дві мови мають відмінності відносно використання метафор, ідіом та загальноживаних виразів. Крім того, врахування культурних, історичних та дисциплінарних контекстів допомагає краще зрозуміти те, як і навіщо використовуються різні лінгвостилістичні засоби в цих двох мовних дискурсах.

ВИСНОВКИ

У англійськомовному та українськомовному дискурсі образ жінки-політика представлений за допомогою різних лінгвостилістичних засобів. Українськомовний дискурс зазвичай використовує більш формальну мову, що може відображати більш консервативні стереотипи щодо ролі жінок у політиці.

У англійському дискурсі часто використовуються терміни, що наголошують на статевій ідентичності, такі як "female politician" або "woman candidate". Також можуть використовуватися іменники з прикметниками, що надають позитивного або негативного забарвлення, наприклад, "strong female leader" або "emotional female politician".

Українськомовний дискурс частіше використовує іменники, що наголошують на професійній ролі, наприклад, "політик", "політичний лідер" тощо. Також можуть використовуватися прикметники, що надають позитивного забарвлення, наприклад, "компетентна політик", "розумна політик".

У обох дискурсах можуть використовуватися стереотипи щодо ролі жінок у політиці, такі як підкреслення їхньої "жіночності" або некомпетентності. Однак, можна зазначити, що в англійському дискурсі все частіше зустрічаються позитивні описи жінок-політиків, які відображають зростаючу акцептацію рівності статей у політиці.

Отже, можна зробити висновок, що образ жінки-політика в англійському та українському дискурсі представлений за допомогою різних лінгвостилістичних засобів, які можуть надавати різного забарвлення цьому образу, від позитивного до негативного. У англійському дискурсі зазвичай використовуються терміни, що наголошують на статевій ідентичності, тоді як українськомовний дискурс більш фокусується на професійній ролі жінки-політика. Однак, в обох дискурсах можуть зустрічатися стереотипи щодо ролі

жінок у політиці, що відображає необхідність подальшої праці над розширенням акцептації рівності статей у політичному житті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гудз І.Р., Ладика О. (2020) репрезентація концепту money на фразеологічному рівні в англійській мові (на матеріалі тлумачних і фразеологічних словників англійської мови (с.51).
2. Заборовская С.В. (2019) Діалогічна цитата в мережевому діалозі. Мова і культура (с.159).
3. Капуста О. (2019) особливості гендерного дискурсу в змі та їх виховний вплив на старшокласників студентського наукового товариства (с.114).
4. Кікоть А.А. (2020) Костюм на гендерному дисплеї в історичній ретроспекції. (с.40-49).
5. Куц М.О., Куц М.А (2021) Порівняльна лексикологія англійської та української мов(с. 197).
6. Лисюченко М. (2020) Бінарні опозиції як мовний прийом міфологізації у французькому політичному дискурсі.(с. 314-321).
7. Лук'янченко І.О., Полнікова А.С. (2020) Стереотипний образ привабливого чоловіка в жіночому романі (с. 61-65).
8. Лукаш Г.П (2021) Активізація архетипової парадигми в сучасній конотонімії (с. 455-465).
9. Мазоренко М.О. (2019) Вплив мас-медіа на формування гендерних аспектів іміджу особистості жінок-лідерів (с.136-143).
10. Маслова, Ю. П. (2020) gender aspects of print advertising Гендерний аспект друкованої реклами Problematyka płci drukowaej reklamy Yulia Maslova¹, Alexandr Skaliy², Walery Zukow³ (с. 39).
11. Пустова М. (2019) Гендер та можливість рівноваги в опозиції публічне/приватне (с. 155-158).
12. Саволайнен І.П. (2021) людина/постлюдина крізь призму біоетики. Ad orbem per linguas до світу через мови (с. 614).
13. Сімашова А. (2019) Репрезентація фемінності як форми соціальної ідентичності на італійському телебаченні (на прикладі гендерно маркованого телеканалу Real time). (с. 309-314).
14. Стамбол І. І.(2021) "Новітня політична біографіка у світі і в Україні." (с. 187-199).
15. Стяжкіна О.В. (2020) Жінки в історії української культури другої половини ХХ століття. (с. 151-161).

16. Фроляк М.П. (2021) зображення ролі жінки в мусульманському суспільстві через призму бачення європейця у французькому теледискурсі (с. 100-103).